

dagstelling

Tijd voor punt achter Polderhoofdkanaal

Het was al een hoofdpijndossier voor de Friese overheden. Na de jongste uitspraak van de bestuursrechter is sprake van regelrechte migraine. De stelling: **Het is tijd om te stoppen met de plannen voor het Polderhoofdkanaal.**

ATZE JAN DE VRIES
REDACTEUR LC

In de gemeentehuizen in Beetsterzwaag en Drachten en in het Proviensjehûs begint het hevige te jeuken zodra de naam Polderhoofdkanaal valt. Deze 7,5 kilometer lange vaart tussen Nij Beets en De Veenhoop is niet bevaarbaar. Twee gemeenten en de provincie willen dat veranderen, maar stoten keer op keer hun neus.

Het kanaal is tweede helft negentiende eeuw gegraven voor turfvervoer. In de jaren zestig van de vorige eeuw zijn de sluizen bij De Veenhoop en Ulesprong gedicht. Er heeft zich nadien een prachtig stukje natuur gevormd.

In en rond het Polderhoofdkanaal leven beschermde diersoorten. Zwaar verankerde wetten verhinderen dat mensen inbreuk maken op de leefomgeving van deze beestjes. Soms mag het, maar dan moet sprake zijn van een „dwingende reden van groot openbaar belang”.

Sinds 2005 werken Opsterland en Smallerland, later versterkt door de provincie, aan het project. De motieven en redeneringen zijn eenvoudig en helder: boten betekenen toeristen, toeristen besteden euro's, kassa's gaan rinkelen, nieuwe werkgelegenheid ontstaat.

Misschien levert de openstelling voor boten 44 fulltime banen op, is berekend. Is dat een dwingende reden van groot openbaar belang? Wel volgens beide gemeenten, de provincie en het ministerie van economische zaken. Niet volgens de bestuursrechter in Leeuwarden, die er vorige week korte metten mee

maakte. Het was in dit dossier niet de eerste rechterlijke uitspraak tegen wat de overheid hier van plan is. Er zijn er al twaalf geweest, schat advocate Gina Kamsma. Alleen haar cliënt Irma Leenman uit de Veenhoop won al negen zaken – wat Leenman een kapitaal heeft gekost.

Met een begroting van €8,6 miljoen begonnen de Friese overheden in 2007 met de uitvoering van de klus. Die werd door de rechter snel stilgelegd vanwege de beschermde dieren en het ontbreken van de al genoemde dwingende reden.

Allerlei procedures volgden, maar zonder het door de overheden gewenste resultaat. Een onderzoekscommissie stelde in 2010 vast dat fout op fout is gestapeld.

In 2011 begonnen de drie overheden gewoon van voren af aan, nu met een begroting die inmiddels boven de €17 miljoen ligt. Ze maakten een compleet nieuwe onderbouwing van het project, bedachten natuurcompensatie voor de beschermde soorten en schakelden dure bureau's in die alle effecten moesten doorrekenen.

Naar vorige week bleek zijn ze er weer niet in geslaagd de 'dwingende reden' aan te tonen die de heropening van het kanaal kan rechtvaardigen.

En dat gaat ze bij de Raad van State ook niet lukken, verwacht Kamsma. Weliswaar kan een regionaal werkgelegenheidsbelang zo'n dwingende reden vormen, maar de baanscore ligt hier veel te laag. Bovendien is die onzeker en is de impact hoofdzakelijk lokaal in plaats van regionaal.

Of Opsterland en het ministerie in beroep gaan bij de Raad van State, moet nog blijken. Maar ze zullen het ongetwijfeld doen, in een laatste poging om te voorkomen dat de meer dan €6,3 miljoen die de overheid medio 2011 al in het plan had gestoken compleet verspild is. De betrokken bestuurders en volksvertegenwoordigers mogen zich dat aantrekken.

De overheden zijn in dit verhaal de kwaaië pier, niet Irma Leenman uit De Veenhoop, die naar de rechter stapte. Is het ondemocratisch dat enkelingen zo'n door velen gewild kanaalplan keren? Nee. De wetten waarop Leenman een beroep deed en waaraan de Friese overheden zich weer stoten, zijn langs democratische weg tot stand gekomen.

Leenman deed niet anders dan bij de rechter haar gelijk halen op basis van de wet. Dat niet alleen, via de rechter maakte ze ook duidelijk welke belangen in dit gebied het zwaarst wegen. Zij toonde zich zo, op eigen kosten, in dit dossier meer hoeder van het algemeen belang dan Opsterland, Smallerland, het provinciebestuur en het ministerie.

De overheid kan maar één conclusie trekken: zoek toeristen die van een Polderhoofdkanaal zonder boten genieten, stop met dit onzalige plan en lik de wonden.

De overheden zijn in dit verhaal de kwaaië pier

In en rond het Polderhoofdkanaal leven beschermde diersoorten. FOTO LC/JAN DE VRIES